

แผนการประเมินความเสี่ยง การทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย
อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

คำนำ

ด้วยเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริต เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไข ปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายในฐานะที่เป็นกลไกของฝ่ายบริหาร มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐ ให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาลโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ เป็นมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายจึงได้แผนการประเมินความเสี่ยงและการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการ ป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย

ตุลาคม ๒๕๖๕

บทที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริต เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไข ปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายในฐานะที่เป็นกลไกของฝ่ายบริหาร มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐ ให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาลโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ เป็นมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายจึงได้แผนการประเมินความเสี่ยงและการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการ ป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้

- ๑) เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
- ๒) ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ
- ๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้
- ๔) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

๒.๑ นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ของหน่วยงานในอนาคต

๒.๒ กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : ฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้อง สอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่าง ให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้า ในอนาคต (Unknown Factor)

๒.๓ ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ ทรัพยากรภาครัฐ

บทที่ ๒ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของตำบล

ตำบลโคกไม้ลายมีพื้นที่เป็นโคก (เนิน) มีต้นไม้ลายจำนวนมากและต่อมา มีการแยกหมู่บ้านออกไปเป็น ๗ หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย ตั้งอยู่เลขที่ ๘๘ หมู่ที่ ๓ ตำบลโคกไม้ลาย อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี อยู่ห่างจากตัวอำเภอเมืองปราจีนบุรี ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือระยะทางตามถนนประมาณ ๑๒ กิโลเมตร มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด ๗ หมู่บ้าน

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพโดยทั่วไปของตำบลโคกไม้ลายมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขาและแม่น้ำ เนื้อที่ประมาณ ๑๔.๐๗๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๘,๗๙๗ ไร่

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเนินหอม อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อองค์การบริหารส่วนตำบลไม้เค็ดและองค์การบริหารส่วนตำบลเนินหอม
ทิศตะวันตก	ติดต่ออำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
ทิศใต้	ติดต่อองค์การบริหารส่วนตำบลไม้เค็ด อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะทางภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อนอากาศร้อนจัด เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม, ฤดูฝนมีฝนตกชุกเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึงเดือนตุลาคม, ฤดูหนาวอากาศค่อนข้างหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนกุมภาพันธ์ ของปีถัดไป

๑.๔ ลักษณะของดิน

พื้นที่ตำบลโคกไม้ลายมีลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วน ดินเหนียว เหมาะแก่การทำการเกษตร และปลูกข้าว

๑.๕ ประชากร

ตำบลโคกไม้ลายมีจำนวนประชากร รวม ๔,๐๗๔ คน ดังนี้ (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๔)

พื้นที่	ชาย	หญิง	รวม
หมู่ที่ ๑ บ้านปากเหมือง	๑๙๔	๒๑๙	๔๑๓
หมู่ที่ ๒ บ้านล่าง	๑๐๒	๑๑๓	๒๑๕
หมู่ที่ ๓ บ้านเหนือ	๒๕๐	๒๔๖	๔๙๖
หมู่ที่ ๔ บ้านแหลมยาง	๒๘๓	๒๘๐	๕๖๓
หมู่ที่ ๕ บ้านโคกไม้ลาย	๒๒๘	๒๖๗	๔๙๕
หมู่ที่ ๖ บ้านดอนยาง	๒๘๙	๓๒๓	๖๑๒
หมู่ที่ ๗ บ้านหนองแซ่	๖๑๔	๖๖๖	๑๒๘๐
รวม	๑,๙๖๐	๒,๑๑๔	๔,๐๗๔

๒. วิสัยทัศน์

“โคกไม่ลายเมืองน่าอยู่ วัฒนธรรมประเพณีดีงาม เกษตรดีมีคุณภาพ ชุมชนเข้มแข็ง สู้สังคมเป็นสุข”

๓. พันธกิจ/ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม่ลาย ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและกีฬา
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการเกษตร
๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมและคุณภาพชีวิต
๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการองค์กร

๔. จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

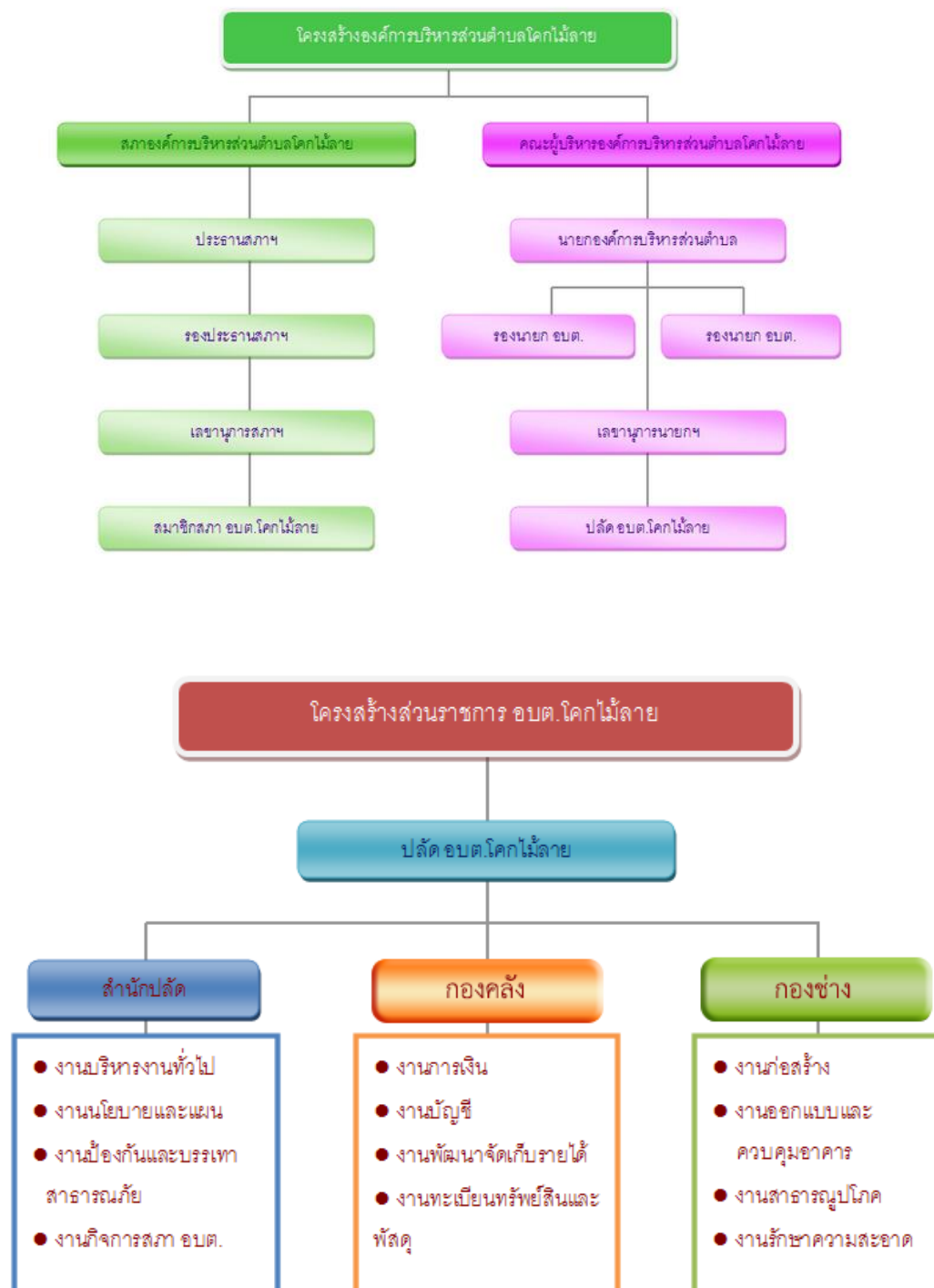
๑. ตำบลโคกไม่ลายมีเส้นทางการคมนาคมและระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการสะดวกทั่วถึง
๒. ประชาชนมีรายได้ต่อปีเพิ่มสูงขึ้น
๓. ตำบลโคกไม่ลายมีแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น
๔. ประชาชนได้สืบสานงานศาสนา วัฒนธรรมประเพณีประจำปี
๕. เยาวชนได้ศึกษาเรียนรู้และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น
๖. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีในทุกด้าน
๗. ตำบลโคกไม่ลายมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่
๘. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม่ลายยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร
๙. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม่ลายให้บริการประชาชนอย่างรวดเร็ว

๕. ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์	การพัฒนา	กลยุทธ์
ยุทธศาสตร์ที่ ๑	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๑. พัฒนาเส้นทางการคมนาคมขนส่งในตำบลให้ได้มาตรฐาน ครอบคลุมทั่วถึง ๒. พัฒนางานไฟฟ้า อาคาร สถานที่สาธารณะในตำบล ๓. พัฒนาแหล่งน้ำ ประปา ระบบระบายน้ำ ระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ให้ครอบคลุม ๔. พัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามผังเมืองรวม การใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด

ยุทธศาสตร์	การพัฒนา	กลยุทธ์
ยุทธศาสตร์ที่ ๑	ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๑. พัฒนาเส้นทางการคมนาคมขนส่งในตำบลให้ได้มาตรฐานครอบคลุม ทัวถึง ๒. พัฒนางานไฟฟ้า อาคาร สถานที่สาธารณะในตำบล ๓. พัฒนาแหล่งน้ำ ประปา ระบบระบายน้ำ ระบบสาธารณสุขประเภทต่างๆ ให้ครอบคลุม ๔. พัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามผังเมืองรวม การใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	ยุทธศาสตร์การพัฒนา การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และกีฬา	๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาสำหรับได้ระดับก่อนวัยเรียนและประถมศึกษา ๒. ส่งเสริมความรู้ให้กับสมาชิกในชุมชน โดยการเพิ่มช่องทางในการเรียนรู้และรับรู้ข้อมูลข่าวสารในชุมชน ๓. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมทางศาสนา การอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ๔. ส่งเสริมการเล่นกีฬา โดยการจัดหาสถานที่และอุปกรณ์กีฬาให้เพียงพอ ทัวถึงทุกชุมชน
ยุทธศาสตร์ที่ ๓	ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและ การเกษตร	๑.การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยการสร้างจิตสำนึกให้กับชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาอนุรักษ์ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ๒. การบริหารจัดการขยะ ลดปริมาณขยะในชุมชน ๓. ส่งเสริมการเกษตรการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและมีคุณภาพ
ยุทธศาสตร์ที่ ๔	ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ สังคมและ คุณภาพชีวิต	๑. ส่งเสริมให้ประชาชนมีทักษะในการประกอบอาชีพ ปรับตัวเท่าทันการเปลี่ยนแปลง ๒. การสร้างชุมชนเข้มแข็ง การรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การแก้ไขปัญหาเสพติด ๓. พัฒนาคนและสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง โดยการช่วยเหลือกลุ่มเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส ๔. ส่งเสริมการสาธารณสุข เน้นการสร้างสุขภาพที่ดี ทั้งร่างกายและจิตใจ

๖. โครงสร้างส่วนราชการภายใน

บทที่ ๓ การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑. การระบุความเสี่ยง

เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง โดยต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร หรือผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรม ในการระบุปัจจัยเสี่ยงจะต้องพิจารณาว่ามี เหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย และไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนด รวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลป้องกันรักษา ดังนั้น จึงต้องเข้าใจในความหมายของ “ความเสี่ยง” “ปัจจัยเสี่ยง” และ “ประเภทความเสี่ยง” ก่อนที่จะดำเนินการระบุความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

๑.๑ ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน หรือก่อให้เกิดความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจขององค์กร และเป้าหมายตามแผนการปฏิบัติงาน

๑.๒ ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด เกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้ สาเหตุของ ความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยง ภายหลังได้อย่าง ถูกต้อง โดยปัจจัยเสี่ยงแบ่งได้ ๒ ด้าน คือ

๑) ปัจจัยเสี่ยงภายนอก คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น นโยบายรัฐบาล กฎ ระเบียบ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ

๒) ปัจจัยเสี่ยงภายใน คือ ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น กฎระเบียบข้อบังคับ ภายในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารจัดการ บุคลากร กระบวนการปฏิบัติงาน ข้อมูล ระบบสารสนเทศ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์

๑.๓ ประเภทความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑) ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ เป้าหมาย พันธกิจ ขององค์กร ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการไม่บรรลุผลตามเป้าหมายในแต่ละประเด็น ยุทธศาสตร์

๒) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็นปัญหาการปฏิบัติงานประจำวัน หรือการดำเนินงานปกติที่องค์กรต้องเผชิญ เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ เช่น การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน โดยไม่มีผังการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ไม่มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ บุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๓) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและ ควบคุมทางการเงินและการงบประมาณขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งจากปัจจัยภายใน เช่น การเบิกจ่ายงบประมาณไม่ถูกต้อง เบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผน จัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสมสอดคล้องกับ การดำเนินงาน การทุจริตในการเบิกจ่าย และจากผลกระทบของปัจจัยภายนอก เช่น การโอนจัดสรรงบประมาณ การจัดเก็บรายได้ ข้อบังคับเกี่ยวกับการรายงานทางการเงิน และอุปสรรคของระเบียบ กฎหมาย ที่ไม่ชัดเจน อันนำไปสู่การตรวจสอบทั่วทั้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ป.ป.ช. คลังจังหวัด กรมบัญชีกลาง

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกฎหมาย ระเบียบ เช่น ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือกฎหมาย หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎหมาย ระเบียบที่มีอยู่ ไม่เหมาะสม หรือเป็น อุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ องค์การบริหารส่วนตำบล โคกไม้ลาย ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการงาน การตรวจสอบข้อเท็จจริงทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อจัดทำ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในป้องกันและการลดโอกาสการทุจริต จากการ ปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณา ๔ ความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง
- ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

๒.๑ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงและการได้ส่วนข้อเท็จจริงขององค์การบริหารส่วน ตำบลโคกไม้ลาย

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก เกิน (๔ ครั้ง) ขึ้นไป
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง ไม่เกิน (๓ ครั้ง)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน (๒ ครั้ง)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน (๑ ครั้ง)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่องบประมาณและความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓. ระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การประเมิน และการจัดระดับความเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย ซึ่งประกอบด้วย

๑. การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ระดับความรุนแรงของผลกระทบ และระดับของความเสียหาย โดยคณะทำงานบริหารความเสี่ยงได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับความรุนแรงของผลกระทบ ไว้ ๕ ระดับ คือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง และสูงมาก ดังนี้

๒. การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสีย

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสียต่าง ๆ และประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบหรือมูลค่าความเสียหายจากความเสีย เพื่อให้เห็นระดับความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้วางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณ กำลังคน หรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑) พิจารณาโอกาส/ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่ามีโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒) พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบความเสี่ยง ที่มีผลต่อหน่วยงานว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๓. การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสีย และความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสีย และผลกระทบความเสี่ยง ว่าก่อให้เกิดระดับของความเสียในระดับใด

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ

๒.๒ การรายงานและติดตามผล

หลังจากจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและมีการดำเนินงานตามแผนแล้ว จะต้องมีการรายงานและติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่ โดยหน่วยงานต้องสอบถามดูว่า วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพดีก็ให้ดำเนินการต่อไป หรือวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงดีควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตามไปรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้ กระบวนการสอบทานอาจกำหนดข้อมูลที่ต้องติดตาม พร้อมทั้งความถี่ในการติดตามผลโดยสามารถติดตามผลได้ใน ๒ ลักษณะ คือ

๑) การติดตามผลเป็นรายครั้ง เป็นการติดตามตามรอบระยะเวลาที่กำหนด เช่น ทุก ๓ เดือน ทุก ๖ เดือน ทุก ๙ เดือน หรือทุกสิ้นปี เป็นต้น

๒) การติดตามผลในระหว่างปฏิบัติงาน เป็นการติดตามที่รวมอยู่ในการดำเนินงานต่าง ๆ ตามปกติของหน่วยงาน

๒.๓ การประเมินผลการบริหารความเสี่ยง

คณะทำงานบริหารความเสี่ยง จะต้องทำสรุปรายงานผลและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงประจำปีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย เพื่อให้มั่นใจว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลายมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม เพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยงที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือต้องจัดหา มาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมในการปฏิบัติงาน

๒.๔ การทบทวนการบริหารความเสี่ยง

การทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวการบริหารความเสี่ยงในทุกขั้นตอน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนงานในการบริหารความเสี่ยงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงเป็นประจำทุกปี

บทที่ ๔
แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี ได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในป้องกันและลดโอกาสการทุจริต จากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต พิจารณาความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซน สีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นลำดับแรก การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตได้ประเมินมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำ การประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการ ทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับความโปร่งใสของการใช้ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจ กระบวนการ : กระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงและการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ดังนี้ เพื่อจะนำขั้นตอน ของกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงและการไต่สวนข้อเท็จจริง ที่เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมาก มาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกันและลดโอกาสการทุจริต

ระดับ	คำอธิบาย
	การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความ เข้มแข็ง และดำเนินไปได้อย่าง เหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความ มั่นใจ ได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยัง ขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ ควรมีการปรับปรุง เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุม ไม่ได้มาตรฐาน ที่ยอมรับได้เนื่องจาก มีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิภาพ การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไม้ลาย อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ขั้นตอน/ กระบวนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง ที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่มี ผลกระทบ/กระตุ้น ให้เกิดการทุจริต	การควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับความเสี่ยง					มาตรการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิด การทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
						๑ น้อย ที่สุด	๒ น้อย	๓ ปาน กลาง	๔ สูง	๕ สูง มาก		
๑	การใช้ดุลพินิจ ของผู้มีอำนาจ ในการอนุญาต อนุมัติต่าง ๆ	การพิจารณาอนุญาต อนุมัติ ยึดหลักกฎหมาย ระเบียบ อย่างเคร่งครัด	ผู้มีอำนาจขาดความรู้ และความเข้าใจใน ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	การเสนอให้สิ่งอื่นใดที่มี ผลกับการใช้ดุลพินิจของผู้ มีอำนาจในการอนุญาต อนุมัติ ต่าง ๆ	กฎหมาย ระเบียบ ที่ เกี่ยวข้อง				/		ผู้บังคับบัญชามี การควบคุมและ กำกับให้เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	การพิจารณา อนุญาต อนุมัติ มี ความรวดเร็ว ถูกต้อง
๒	การเกิด สาธารณภัย ในพื้นที่	๑. เมื่อมีการเกิดสาธารณภัย ในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เข้าไปตรวจสอบและประมาณ การความเสียหายอย่างเร่งด่วน ๒. รวบรวมผลการตรวจสอบ เสนอต่อคณะกรรมการ ช่วยเหลือประชาชนพิจารณา การช่วยเหลือ	ความล่าช้าของ เจ้าหน้าที่และขั้นตอน การช่วยเหลือมีหลาย ขั้นตอน	อาจเกิดสาธารณภัยขึ้นซ้ำ อีกจนทำให้เกิดความ เสียหายที่รุนแรงกระทบ ต่อประชาชนมากขึ้น	กฎหมาย ระเบียบ ที่ เกี่ยวข้อง			/			๑. จัดทำแผน ป้องกันบรรเทาสา ธารณภัย ๒. จัดตั้งศูนย์ ช่วยเหลือ ประชาชน	ประชาชนที่ ประสบเหตุ ได้รับความ ช่วยเหลือ

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น/ขั้นตอน/ กระบวนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสี่ยง ที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่มี ผลกระทบ/กระตุ้น ให้เกิดการทุจริต	การควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับความเสี่ยง					มาตรการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดการ ทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
						๑ น้อย ที่สุด	๒ น้อย	๓ ปาน กลาง	๔ สูง	๕ สูง มาก		
๓	โครงการ ก่อสร้างพื้นฐาน ไม่มีคุณภาพ ไม่ได้ใช้ ประโยชน์	สิ้นเปลืองและสูญเสีย งบประมาณในการก่อสร้าง การ ซ่อมแซมบำรุงรักษา	- ผู้ปฏิบัติงานไม่ คำนึงถึงประโยชน์ของ ทางราชการ - ผู้ปฏิบัติงานมี ผลประโยชน์ในงานที่ ทำ	ความเสี่ยงด้านการ ปฏิบัติงาน	กฎหมาย ระเบียบ ที่ เกี่ยวข้อง				/		มีเจ้าหน้าที่ในการ ควบคุมประมาณ การในการดำเนิน โครงการก่อสร้าง พื้นฐานก่อน ดำเนินการและ ประเมิน ความสำเร็จของ โครงการ	มีการก่อสร้าง พื้นฐานที่ได้ ประโยชน์แก่ ประชาชน
๔	การจัดซื้อจัด จ้างและการ บริหารพัสดุ เป็นไปอย่างไม่ ถูกต้อง	การจัดซื้อจัดจ้างผิดวิธีและไม่ เป็นไปตามระเบียบฯ	การไม่ปฏิบัติงานการ จัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุตาม ระเบียบ	ขาดความรู้และความ เข้าใจในระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	กฎหมาย ระเบียบ ที่ เกี่ยวข้อง			/			ส่งพนักงานเข้ารับ การอบรม	เจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้อง ปฏิบัติงาน การจัดซื้อจัด จ้างและการ บริหารพัสดุ ได้ถูกต้อง
๕	การทุจริตในการ เบิกจ่ายเงิน งบประมาณ	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยขาด การตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา และปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามที่ ระเบียบฯ กำหนด	มีการทุจริตในการ เบิกจ่ายงบประมาณ และไม่ปฏิบัติตาม ระเบียบฯ	ไม่มีการตรวจสอบและ ติดตามการดำเนินงาน	มีการ ตรวจสอบโดย หน่วยงาน ตรวจสอบ ภายใน			/			มีการตรวจสอบ กำกับดูแล และ ตรวจทานการ ปฏิบัติงานด้าน การเบิกจ่าย งบประมาณอย่าง เคร่งครัด	ไม่มีการทุจริต ในหน่วยงาน